

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

รทว
4/20

ส่วนราชการ สำนักพัฒนานโยบายและแผนฯ ส่วนงานโครงการประชาสัมพันธ์พิเศษ โทร. ๐ ๒๖๑๘ ๒๓๒๓ ต่อ ๑๕๒๑

ที่ นร ๐๒๒๐.๐๖/ ๑๐๙๑

วันที่ ๑๖

มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง ข้อห้ามและข้อปฏิบัติ การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง ส.ส.

เรียน อปส. ผ่าน รปส.(นายธีระพงษ์ โสตาครี) รปส.(นางลดาวัลย์ บัวเอี่ยม)

เพื่อโปรดพิจารณา

ข้อเท็จจริง

ตามบันทึกที่ นร ๐๒๒๐.๐๖/๙๗๖ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ รปส.(นางลดาวัลย์ บัวเอี่ยม) อนุมัติให้ สนผ. ดำเนินการจัดเสวนาสื่อมวลชนเพื่อสนับสนุนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ และ สนผ. ได้ดำเนินการจัดเสวนาดังกล่าว ภายใต้หัวข้อเรื่อง “บทบาทของสื่อมวลชนกับการเลือกตั้ง” เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ ณ ห้องพนาโนราภา ๑ ชั้น ๑๔ โรงแรม ดิ เอ็มเมอร์ลัดท์ วิทยาการการเสวนา ประกอบด้วย นายสมชาติ เจศรีชัย รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการเสวนาโดย นายอดิศักดิ์ ศรีสม การนี้ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นายจตุรงค์ ปัญญาติลก) เป็นผู้กล่าวเปิดการเสวนา และผู้อำนวยการสำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ เป็นผู้กล่าวรายงานการเสวนา และ รปส. (นางเตือนใจ สินธุวณิช) ได้ให้เกียรติเข้าร่วมการเสวนา ผู้เข้าร่วมการเสวนา ประกอบด้วย สำนักนายกรัฐมนตรี หน่วยงานราชการ สื่อมวลชนแขนงต่างๆ จากส่วนกลาง อาทิ ด้านสิ่งพิมพ์ ด้านวิทยุ ด้านโทรทัศน์ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ กปส. รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๗๕ คน นั้น

การดำเนินการ

สนผ. ได้สรุปข้อห้ามและข้อปฏิบัติที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส.ส. จากการเสวนาดังกล่าวข้างต้น โดยสังเขปเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ข้อพิจารณา

ในการนี้ เพื่อให้เป็นการขยายผลและใช้เป็นแนวทางการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง ส.ส. เห็นสมควรนำการสรุปข้อห้ามและข้อปฏิบัติดังกล่าวให้หน่วยงานใน กปส. เผยแพร่ ตามรายละเอียดเอกสารแนบท้าย

ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ กรุณาสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเผยแพร่ต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

(นางธารทิพย์ ทองงามขำ)
ผอ.สนผ.

แจ้งเวียนให้ทุกคณะ
เป็นวิทยาทาน

(นายกฤษณพร เสริมพานิช)
อปส.
20 ส.ย. 2554

(นางลดาวัลย์ บัวเอี่ยม)

รปส. 17 ส.ย. 2554

รปส. (นายธีระพงษ์ โสตาครี) ๑๗๓๖

20 ส.ย. 2554

รปส. (นางลดาวัลย์ บัวเอี่ยม)

รปส. (นายธีระพงษ์ โสตาครี)

20 ส.ย.

16 ส.ย. 2554

20 ส.ย. 2554

กรมประชาสัมพันธ์ได้จัดการเสวนาสื่อมวลชนในส่วนกลางเพื่อสนับสนุนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ เรื่อง “บทบาทของสื่อมวลชนกับการเลือกตั้ง” เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ ณ ห้องพาโนรามา ๑ ชั้น ๑๔ โรงแรม ดิ เอ็มเมอร์อัลด์ ถ.รัชดาภิเษก ในประเด็นสำคัญเกี่ยวกับวิธีการนำเสนอข่าวให้เป็นกลาง และไม่ผิดกฎหมายการเลือกตั้ง โดยได้เชิญวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ มาร่วมเสวนา ประกอบด้วย นายสมชาติ เจศรีชัย รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง รองศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ รองศาสตราจารย์ ดร. ยุพล เบ็ญจรงค์กิจ คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมี นายอดิศักดิ์ ศรีสม เป็นผู้ดำเนินการเสวนา การนี้ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นายจตุรงค์ ปัญญาติล) เป็นผู้กล่าวเปิดการเสวนา และผู้อำนวยการสำนักพัฒนาโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์เป็นผู้กล่าวรายงานการเสวนา ผู้เข้าร่วมการเสวนา ประกอบด้วย สำนักนายกรัฐมนตรี หน่วยงานราชการ สื่อมวลชน ด้านสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชนด้านวิทยุ สื่อมวลชนด้านโทรทัศน์ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ กปส. รวมทั้งสิ้น ๑๗๕ คน

การเลือกตั้งครั้งนี้มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดบางส่วน ซึ่งสื่อมวลชนควรทราบและนำไปปฏิบัติตาม รายละเอียดดังกล่าวปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมปี ๒๕๕๔ เริ่มตั้งแต่การเปลี่ยนกฎหมายเลือกตั้งบางมาตรา เช่น

มาตรา ๙๓ ได้ปรับเปลี่ยนจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จาก ๔๘๐ คน เป็น ๕๐๐ คน ทำให้จำนวน ส.ส. ที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตจาก ๔๐๐ คน ลดเหลือ ๓๗๕ คน และจำนวน ส.ส. ที่มาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อหรือการเลือกตั้งแบบสัดส่วนเพิ่มขึ้นจาก ๘๐ คน เป็น ๑๒๕ คน

มาตรา ๙๔ จากเดิมที่ประชาชนสามารถลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้เท่ากับจำนวน ส.ส. ที่มีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น ปรับเป็นการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้เขตละ ๑ คน จำนวน ส.ส. ในแต่ละเขตเลือกตั้ง มาตราดังกล่าวยังระบุไว้ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้นำจำนวนราษฎรทั้งประเทศหารด้วย ๔๐๐ คน แล้วนำจำนวนดังกล่าวมาใช้เป็นเกณฑ์ให้มีจำนวน ส.ส. ๑ คน ในขณะเดียวกันรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมปี ๒๕๕๔ ระบุไว้ให้คำนวณจำนวน ส.ส. ในแต่ละเขต ให้นำจำนวนราษฎรทั้งประเทศหารด้วย ๓๗๕ คน เมื่อได้จำนวนดังกล่าวมาแล้วจึงใช้เป็นเกณฑ์ในแต่ละเขตให้มี ส.ส. ได้ ๑ คน โดยปัจจุบันปี ๒๕๕๔ ประเทศไทยมีราษฎรประมาณ ๖๓ ล้านคน จะได้ประมาณ ๑.๗ แสน ต่อ ส.ส. ๑ คน

มาตรา ๙๔ เดิมระบุเพิ่มเติมว่า จังหวัดที่มี ส.ส. ไม่เกิน ๓ คน ให้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง แต่ถ้าจำนวน ส.ส. มากกว่า ๓ คน ให้แบ่งเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมปี ๒๕๕๔ ได้ยึดหลักการเดียวกัน หากแต่ปรับจำนวน ส.ส. ให้จังหวัดที่มีจำนวนราษฎรไม่ถึงเกณฑ์ให้มี ส.ส. ได้ ๑ คน ส่วนจังหวัดที่มี ส.ส. เขตละ ๓ คนไม่ได้ ให้แบ่งเขตเลือกตั้งเขตละ ๓ คนก่อน แต่ถ้าจังหวัดใดมี ส.ส. ได้ ๔ คน ให้แบ่งเป็น ๒ เขต ๆ ละ ๒ คน ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมปี ๒๕๕๔ คือ จังหวัดที่มีจำนวนราษฎรเกินเกณฑ์ ให้มี ส.ส. เพิ่มขึ้นอีก ๑ คน ทุก ๆ จำนวนราษฎรที่ถึงเกณฑ์

มาตราที่ ๙๕ ได้ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมีสิทธิออกเสียงในบัญชีรายชื่อที่พรรคจัดทำขึ้นให้สามารถเลือกพรรคการเมืองได้ ๑ พรรค แต่ในการเลือกตั้ง ส.ส. ในปี ๒๕๕๔ นี้ ได้กำหนดให้ประชาชนลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองได้เพียงบัญชีเดียว หรือหมายความว่าประชาชนสามารถเลือกได้พรรคเดียวเท่านั้น

มาตรา ๙๖ ได้แก้ไขเพิ่มเติมในปี ๒๕๕๔ ขึ้น โดยขอความร่วมมือจากพรรคการเมืองให้จัดทำบัญชีรายชื่อพรรคละ ๑ บัญชี ๆ ไม่เกิน ๑๒๕ คน โดยปรับจากมาตรา ๙๖ จากรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ เดิมที่แบ่งเขตพื้นที่ประเทศเป็น ๘ กลุ่มจังหวัด และให้กลุ่มจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง มี ส.ส. ได้เขตละ ๑๐ คน อย่างไรก็ตาม เกณฑ์การคำนวณสัดส่วนผู้สมัคร ส.ส. คงใช้เกณฑ์เดิมตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๙๘

หลักเกณฑ์ในการแบ่งเขตเลือกตั้งในปี ๒๕๕๔ ครั้งนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รวมอำเภอต่าง ๆ เป็นเขตเลือกตั้ง โดยคำนึงถึงพื้นที่ที่ติดต่อกัน การเคยอยู่ในเขตเดียวกัน ถ้ารวมอำเภอทำให้จำนวนราษฎรมากหรือน้อยเกินไป ให้แยกตำบลของอำเภอออก เพื่อให้ได้จำนวนราษฎรพอเพียง แต่จะแยกหรือรวมเพียงบางส่วนของตำบลไม่ได้ ให้แบ่งเขตตามสภาพชุมชนที่มีการติดต่อกันเป็นประจำ เป็นชุมชนเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน เดินทางได้สะดวกและจำนวนราษฎรต้องใกล้เคียงกันมากที่สุด

การเลือกตั้งในอดีตที่ผ่านมา ผู้สมัครและพรรคการเมืองที่มีทุนสูงจะมีโอกาสในการรณรงค์หาเสียงมากกว่าพรรคที่ขาดต้นทุนทางการเงิน ทั้งในด้านการผลิตสื่อ การว่าจ้างอาสาสมัครหรือผู้มาช่วยหาเสียง การตั้งเวทีปราศรัย การออกอากาศทางวิทยุ/โทรทัศน์ รัฐธรรมนูญทั้งปี ๒๕๔๐ และ ๒๕๕๐ จึงมีบทบัญญัติให้ผู้สมัคร และพรรคการเมืองต้องมีความเท่าเทียมกันในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยมีหลักการ ๒ ประการ คือ

๑. การกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายในการหาเสียง โดยผู้สมัครและพรรคการเมืองจะใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินกว่าที่กำหนดไม่ได้ ผู้สมัครและพรรคการเมืองจะต้องยื่นบัญชีค่าใช้จ่ายแจ้งให้ กกต.ทราบภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง
๒. กำหนดให้รัฐสนับสนุนการหาเสียงของผู้สมัครและพรรคการเมือง เช่น การจัดที่ปิดประกาศและติดแผ่นป้าย การพิมพ์และส่งเอกสารแนะนำผู้สมัครและนโยบายพรรคการเมืองให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการจัดสรรเวลาออกอากาศทางวิทยุ/โทรทัศน์ ให้พรรคการเมืองหาเสียงได้โดยเท่าเทียมกัน เป็นต้น

การเลือกตั้งในปี ๒๕๕๔ ในครั้งนี้ รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมปี ๒๕๕๔ ได้ระบุไว้ในมาตรา ๕๙ ให้รัฐสนับสนุน ๕ เรื่อง ได้แก่

๑. จัดสถานที่ปิดประกาศหรือติดป้ายในที่ของรัฐ ห้ามไม่ให้ปิดประกาศหรือติดป้ายในที่ของเอกชน โดยโปสเตอร์ต้องมีขนาดไม่เกิน A3 ไม่เกิน ๑๐ เท่าของจำนวนหน่วยและขนาดป้ายไม่เกิน ๑.๓๐x ๒.๔๕ เมตร ไม่เกิน ๕ เท่าของจำนวนหน่วย
๒. จัดพิมพ์ ส่งเอกสารเกี่ยวกับผู้สมัครและพรรคการเมืองให้ผู้มีสิทธิในการเลือกตั้ง

๓. จัดเวทีกลางในการหาเสียงของผู้สมัครและพรรคการเมือง
๔. จัดสรรเวลาออกอากาศให้พรรคการเมือง ห้ามผู้ใดจัดสรรเวลาออกอากาศ ยกเว้นที่รัฐจัดให้
๕. กิจกรรมอื่น เช่น วิทยุชุมชน/เคเบิลทีวี ฯลฯ โดยสถานี นักข่าว ผู้ประกาศข่าว วิเคราะห์ข่าว ต้องเป็นกลางให้โอกาสพรรคการเมืองทุกพรรคโดยเท่าเทียมกัน

การหาเสียงของนักการเมืองเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่สร้างความเข้าใจผิดและการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้น ในการเลือกตั้งปี ๒๕๕๔ นี้ ได้กำหนดขอบข่ายของการหาเสียงที่สามารถทำได้ เช่น

- แจกเอกสารในสถานที่ งานพิธีต่างๆ แต่ห้ามวางหรือโปรยในที่สาธารณะ
- อบรมผู้ช่วยในการหาเสียง
- จัดหาเสื้อผ้า สิ่งของ เลี้ยงอาหารผู้ช่วยหาเสียง โดยแจ้งกรรมการการเลือกตั้งจังหวัด
- หาเสียงทางเว็บไซต์ จดหมาย สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ถึงผู้มีสิทธิ
- ทำเอกสารที่มีภาพบาทในช่องลงคะแนน โดยไม่มีขนาด ลักษณะ สี คล้ายบัตรเลือกตั้ง เป็นต้น แต่ค่าใช้จ่ายในกิจกรรมการหาเสียงดังกล่าว ทั้งการแจกจ่ายเอกสาร การลงโฆษณาหนังสือพิมพ์ การจัดรถหรือการจัดเวทีปราศรัย การโฆษณาทางอินเทอร์เน็ตและทางเว็บไซต์ ฯลฯ จะคิดเป็นค่าใช้จ่ายของผู้สมัคร ส.ส. ในการเลือกตั้ง

ในทางกลับกันการหาเสียงที่ผู้สมัคร ส.ส. ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมดังต่อไปนี้ได้ เช่น

- การให้สัญญาว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินแก่บุคคล ชุมชน สถาบัน
- การจัดมหรสพ รื่นเริง การแสดง ละเล่น โดยระบุเจ้าภาพในการจัดงาน
- การหลอกลวง บังคับ ชูเชิญ หรือใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ
- การโฆษณาหาเสียงให้ผู้สมัครและพรรคการเมืองในรายการของสถานีวิทยุหรือโทรทัศน์
- การซื้อ เช่าเวลาหรือรายการวิทยุหรือโทรทัศน์เพื่อโฆษณาหาเสียง

สำหรับหน่วยงานที่ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งในปี ๒๕๕๔ นี้คือ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) โดยมีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. และการได้มาซึ่ง ส.ว. พ.ร.บ. พรรคการเมือง พ.ร.บ. การออกเสียงประชามติ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น นอกจากนี้ กกต. ยังมีหน้าที่สืบสวนสอบสวนเมื่อมีการกล่าวหาหรือความปรากฏต่อ กกต. โดยมีเหตุอันสมควร ว่ามีการกระทำได้เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. กกต. พ.ร.บ.การเลือกตั้ง ส.ส. และการได้มาซึ่ง ส.ว. พ.ร.บ. พรรคการเมือง พ.ร.บ. การออกเสียงประชามติ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

การลงมติเพื่อพิจารณาวาระสำคัญต่าง ๆ ของ กกต. จะต้อง มี กกต. มาประชุมไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของจำนวน กกต. เท่าที่มีอยู่ แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๓ คน โดยการลงมติของ กกต. จะใช้เสียงข้างมาก

ในการลงมติ เว้นแต่การให้ใบเหลืองใบแดงก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ในกรณีดังกล่าว จะใช้เสียงจำนวน ๔ ใน ๕ เสียงของจำนวน กกต. ที่มาประชุม ดังนั้น กรณี กกต. ที่ลงมติก่อนประกาศผล แม้จะได้เสียงข้างมาก แต่ถ้าน้อยกว่า ๔ ใน ๕ ก็ให้ใบเหลืองหรือใบแดงไม่ได้ แต่ถ้า กกต. ลงมติหลังประกาศผล แม้ไม่ถึง ๔ ใน ๕ แต่ได้มติเสียงข้างมาก ในกรณีนี้ กกต. สามารถให้ความคิดเห็นในการให้ใบเหลืองหรือใบแดง โดยต้องทำเป็นคำร้องไปยื่นให้ศาลยุติธรรมพิจารณา ดังนั้น การลงมติที่แตกต่างกัน โดยที่ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายต่างกันจึงไม่ใช่เรื่องสองมาตรฐาน คำวินิจฉัยของ กกต. กรณีให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ให้ถือว่าเป็นที่สิ้นสุด หลังประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ถ้า กกต. เห็นว่า ควรให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาหรือศาลอุทธรณ์เพื่อวินิจฉัย

ลักษณะของการพิจารณาวินิจฉัยของ กกต. จะอาศัยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเป็นแนวทาง ซึ่งบางครั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายของแต่ละกรณีต่างกัน ผลการวินิจฉัยจึงต้องแตกต่างกันไป ทั้งนี้ ผลการวินิจฉัยของ กกต. จะเป็นคุณหรือเป็นโทษไม่ฝ่ายใดก็ฝ่ายหนึ่งเสมอ โดยไม่อาจจะเป็นคุณเฉพาะแก่ฝ่ายหนึ่ง หรือเป็นโทษเฉพาะแก่อีกฝ่ายหนึ่งได้ในทุกกรณี กกต. จึงมักจะถูกวิพากษ์วิจารณ์เสมอจากหลายฝ่าย หากผลการวินิจฉัยไม่เป็นที่คาดหวังไว้

ดังนั้น สื่อมวลชนควรดำเนินงานให้สอดคล้องกับการทำงานของภาครัฐ ดังนี้

ช่วงก่อนประกาศพระราชกฤษฎีกา สื่อควรรายงานข่าวทั้งในส่วนของการกำหนดวันเลือกตั้ง วันลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้า รวมถึงคุณสมบัติผู้ที่คาดว่าจะลงสมัครรับเลือกตั้ง โดยที่หลักเกณฑ์วิธีการหาเสียงยังไม่มีผลบังคับใช้

ช่วงที่มีประกาศพระราชกฤษฎีกา หลักเกณฑ์วิธีการหาเสียงมีผลใช้บังคับทันที การรายงานข่าวของสื่อจะต้องระมัดระวัง หากเป็นการรายงานข่าวที่มีลักษณะเป็นการโจมตี ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจู่ใจ ให้เข้าใจผิด ย่อมเข้าข่ายเป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๕๓ แห่ง พ.ร.บ. การเลือกตั้ง ส.ส. และการได้มาซึ่ง ส.ว. พ.ศ. ๒๕๕๐ มีโทษจำคุก ๑-๑๐ ปี และปรับ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ๑๐ ปี

ในช่วงการเลือกตั้ง ห้ามผู้ใดหาเสียงตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ น. ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงสิ้นสุดวันเลือกตั้ง การนำเทปบันทึกภาพ/เสียง หรือการช่วยผู้สมัครหาเสียงออกตามสื่อต่าง ๆ ของผู้สมัคร มาเปิดในช่วงดังกล่าว ย่อมเป็นความผิดตาม มาตรา ๕๘ แห่ง พ.ร.บ. การเลือกตั้ง ส.ส. และการได้มาซึ่ง ส.ว. พ.ศ. ๒๕๕๐ มีโทษจำคุก ๑ - ๑๐ ปี และปรับ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ๑๐ ปี (กรณีท้องถิ่นก็ผิดเช่นเดียวกัน มีโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑ หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ)

ปัจจุบันแนวโน้มในการเสนอข่าวการเลือกตั้งของสื่อมวลชนจะเน้นข่าวที่สร้างสีสันได้มากกว่า ข่าวที่มีสาระ การนำเสนอข่าวที่ดีควรจะสร้างความสมดุลข่าว ทั้งข่าวที่สร้างสีสันทางการเมือง เช่น การนำเสนอความขัดแย้งทางการเมือง การโต้ว่าทหกรรมโจมตีคู่แข่ง ความรุนแรงในการเลือกตั้ง ปราบปรามการฉ้อโกงทางการเมือง และข่าวที่มีสาระ เช่น ความสำคัญของการเลือกตั้ง การได้ตัวแทนที่ดี และผลเสียของการซื้อ-ขายเสียง ข้อมูลการเลือกตั้งที่ประชาชนควรรู้ กติกาการเลือกตั้ง

การส่งเสริมการเลือกตั้งของสื่อมวลชนควรจะนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นกลาง เพียงธรรม นำเสนอความสำคัญของการเลือกตั้ง และรณรงค์ไม่ซื้อสิทธิ ไม่ขายเสียง เพื่อให้ประเทศไทยได้คนดี มีความสามารถมาบริหารบ้านเมือง ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสื่อมวลชนควรนำเสนอข้อมูลที่ประชาชนควรรู้เบื้องต้น เช่น ระบบวิธีการเลือกตั้ง วันเลือกตั้ง วันรับสมัคร การเลือก ส.ส. มี ๒ แบบ คือแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และแบบบัญชีรายชื่อ เข้าคูหากาเบอร์เดียว ตรวจสอบรายชื่อ การเลือกตั้งล่วงหน้า ลงทะเบียน แจ้งเปลี่ยนแปลงเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อ และการไม่ไปเลือกตั้งทำให้เสียสิทธิ ๓ ประการ เว้นแต่แจ้งเหตุจำเป็น กล่าวคือ ๑. สิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้ง ส.ส. และ ส.ว. ๒. สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. ส.ว. สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และ ๓. สิทธิได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็น ส.ว. สิทธิรับเลือกเป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน

นอกจากนี้ สื่อมวลชนควรนำเสนอกฎหมายบางมาตราที่มักเกิดความสับสนและมักทำผิด ดังนี้

มาตรา ๕๓ เรื่องการซื้อเสียง การจัดเลี้ยง การจัดมหรสพ ฯลฯ

มาตรา ๑๓๗ การจ่ายสินบนผู้แจ้งความนำจับ

มาตรา ๑๕๕ การจำหน่ายสุรา

มาตรา ๑๔๘ การฉีกหรือทำลายบัตร

มาตรา ๗๗ การเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน

มาตรา ๓๓ การย้ายที่อยู่โดยมิชอบ เป็นต้น

ทั้งนี้ สื่อมวลชนควรระวังและห้ามกระทำการตามข้อกฎหมาย ดังนี้

มาตรา ๕๓ (๕) เสนอหรือวิเคราะห์ข่าว หลอกหลวง ไม่เป็นจริง โจมตี ใส่ร้าย

มาตรา ๑๕๐ การเผยแพร่ ผลโพลก่อนวันเลือกตั้ง ๗ วันจนถึงปิดลงคะแนน

มาตรา ๖๐ การโฆษณาหาเสียงทางวิทยุและโทรทัศน์ เว้นแต่รัฐจัดทำให้

มาตรา ๕๘ การหาเสียงทางหนังสือพิมพ์ในช่วงเวลาต้องห้าม

มาตรา ๕๗ การวางตัวของสื่อของรัฐให้เป็นกลาง

นอกจากนี้ สื่อมวลชนควรให้ความสนใจกับการทำงานระหว่างการเลือกตั้ง เช่น การจัดทำ Exit Poll ต้องถามผู้มีสิทธิเลือกตั้งในขณะที่เดินออกจากสถานที่เลือกตั้งแล้ว มิใช่ Entrance Poll ที่ถามก่อนการเข้าไปในบริเวณการเลือกตั้งเพื่อลงคะแนน เพราะจะกลายเป็นการหาเสียงในวันเลือกตั้ง อันเป็นความผิดตามกฎหมาย หรือหากมีผู้สมัครมาจ้างวานสื่อให้ช่วยหาเสียงให้ โดยมีลักษณะเป็นการใส่ร้าย หรือจงใจให้เข้าใจผิดในเรื่องใดอันเกี่ยวกับผู้สมัครใด ทั้งผู้สมัครและสื่อกระทำความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

ดังนั้น สื่อมวลชนและ กกต. ควรร่วมมือกันในการทำงานระหว่างการเลือกตั้ง โดยเข้าใจหลักการของกันและกัน เพื่อให้การทำงานของแต่ละฝ่ายมีความถูกต้อง เป็นธรรม โดยยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตย และสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในชาติบ้านเมืองในที่สุด

.....